Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

►B

A BIZOTTSÁG 200/2012/EU RENDELETE

(2012. március 8.)

a 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében a brojlerállományokban előforduló *Salmonella enteritidis* és a *Salmonella typhimurium* csökkentésére irányuló uniós célkitűzésről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(HL L 71., 2012.3.9., 31. o.)

Helyesbítette:

►C1 Helyesbítés, HL L 68., 2015.3.13., 90. o. (200/2012/EU)

▼B

A BIZOTTSÁG 200/2012/EU RENDELETE

(2012. március 8.)

a 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében a brojlerállományokban előforduló *Salmonella enteritidis* és a *Salmonella typhimurium* csökkentésére irányuló uniós célkitűzésről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a szalmonella és egyéb meghatározott, élelmiszerből származó zoonózis-kórokozók ellenőrzéséről szóló, 2003. november 17-i 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdésére, 8. cikke (1) bekezdésének második albekezdésére és 13. cikkének (2) bekezdésére,

mivel:

(1) A 2160/2003/EK rendelet megfelelő és hatékony intézkedések meghozatalának biztosítását célozza annak érdekében, hogy valamennyi lényeges szinten, különösen az elsődleges termelés, azaz az állományok szintjén kimutassák és ellenőrizzék többek között a szalmonellát annak érdekében, hogy csökkentsék az élelmiszerből származó zoonózis-kórokozók előfordulási gyakoriságát és ezáltal a közegészségügyre gyakorolt kockázatukat.

(2) A 2160/2003/EK rendelet 4. cikkének (5) bekezdése uniós célkitűzések létrehozását írja elő annak érdekében, hogy csökkentsék a brojlercsirkékben előforduló, közegészségügyi szempontból jelentős szalmonella-szerotípusok előfordulási gyakoriságát. Ez a csökkentés kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy az említett rendelet II. mellékletének E. részében, valamint az élelmiszerek mikrobiológiai kritériumairól szóló, 2005. november 15-i 2073/2005/EK rendelet ([2]) I. mellékletének 1. fejezetében a brojlercsirkék friss húsában előforduló szalmonellára meghatározott kritériumok teljesüljenek.

(3) A 2160/2003/EK rendelet előírja, hogy az uniós célkitűzések tartalmazzák a változatlanul pozitív járványügyi egységek maximális százalékarányának és/vagy a változatlanul pozitív járványügyi egységek számában bekövetkező csökkenés minimális százalékarányának számszerű kifejezését, azt a legkésőbbi határidőt, amelyen belül a célkitűzést el kell érni, és a célkitűzés elérésének ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati programok meghatározását. Szintén tartalmazniuk kell adott esetben a közegészségügyi szempontból jelentős szerotípusok meghatározását.

(4) A 2160/2003/EK rendelet előírja, hogy az uniós célkitűzéseket a meglévő nemzeti intézkedések alapján szerzett tapasztalatok és a Bizottsághoz vagy az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósághoz (a továbbiakban: EFSA) a meglévő uniós előírások alapján – különösen a zoonózisok és zoonózis-kórokozók monitoringjáról, a

([1]) HL L 325., 2003.12.12., 1. o.
([2]) HL L 338., 2005.12.22., 1. o.

▼B

90/424/EGK tanácsi határozat módosításáról és a 92/117/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 17-i 2003/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([1]), különösen annak 5. cikkében meghatározott tájékoztatás keretében – továbbított információk figyelembevételével kell meghatározni.

(5) A 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a brojlercsirkékben előforduló *Salmonella enteritidis* és *Salmonella typhimurium* prevalenciájának csökkentésére irányuló közösségi célkitűzés tekintetében történő végrehajtásáról és az 1091/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 12-i 646/2007/EK bizottsági rendelet ([2]) 1. cikkének (1) bekezdése célkitűzést határoz meg, amely szerint 2011. december 31-ig az említett két szalmonella-szerotípussal fertőzött brojlerállományok maximális számarányát 1 %-ra vagy az alá kell csökkenteni.

(6) A zoonózisok, a zoonózis-kórokozók és az élelmiszer-eredetű megbetegedések 2009. évi tendenciáiról és forrásairól szóló uniós összefoglaló jelentés ([3]) rámutatott, hogy a *Salmonella enteritidis* és a *Salmonella typhimurium* azok a szerotípusok, amelyek a leggyakrabban állnak összefüggésben emberi betegségekkel. A *Salmonella enteritidis* által okozott emberi megbetegedések száma 2009-ben jelentősen csökkent, ugyanakkor a *Salmonella typhimurium* által okozott megbetegedések számának növekedését figyelték meg.

(7) Az EFSA 2011 júliusában mennyiségi becslést tartalmazó tudományos véleményt fogadott el arról, hogy a brojlercsirkékben a szalmonella előfordulásának csökkentésére irányuló új célkitűzés megállapítása milyen közegészségügyi hatással járhat ([4]). A vélemény következtetése szerint a *Salmonella enteritidis* a szülőről utódra legkönnyebben terjedő zoonotikus szalmonella-szerotípus a baromfik körében. Az EFSA azt is megállapította, hogy a brojlercsirkéket érintő uniós ellenőrzési intézkedések hozzájárultak a brojlercsirkékkel összefüggésbe hozható emberi szalmonellózis-esetek számának jelentős csökkenéséhez a 2006. évi helyzethez képest. Következésképpen a célkitűzést jóvá kell hagyni.

(8) A *Salmonella typhimurium* monofázisos törzsei ma már számos állatfaj és emberi klinikai izolátum esetében is az utóbbi években leggyakrabban észlelt szalmonella-szerotípusok közé tartoznak. Az EFSA „*Salmonella typhimurium*-szerű törzsek” által a közegészségügyre jelentett kockázat megfigyeléséről és értékeléséről 2010. szeptember 22-én elfogadott tudományos véleménye ([5]) szerint a *Salmonella typhimurium* ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄ antigén-összetételű monofázisos törzseit, amelyek az O5 antigénnel és nélküle is tartalmaznak törzseket, a *Salmonella typhimurium* változatainak kell tekintetni, ezért a közegészségügyre

([1]) HL L 325., 2003.12.12., 31. o.
([2]) HL L 151., 2007.6.13., 21. o.
([3]) EFSA Journal 2011; 9(3):2090.
([4]) EFSA Journal 2011; 9(7):2106.
([5]) EFSA Journal 2010; 8(10):1826.

▼B

jelentett kockázatuk hasonló az egyéb *Salmonella typhimurium* törzsek által jelentett kockázathoz. A *Salmonella typhimurium* ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄ antigén-összetételű törzseit ezért be kell vonni az uniós célkitűzésbe.

(9) Annak ellenőrzésére, hogy az uniós célkitűzés teljesül-e, a brojlerállományból rendszeresen mintát kell venni. Az eredmények értékelésére és összehasonlítására, valamint az uniós célkitűzés teljesülésének ellenőrzésére közös vizsgálati programot kell meghatározni.

(10) A 2012. évi uniós célkitűzés elérésére létrehozott, a *Gallus gallus* brojlercsirke-állományokra vonatkozó nemzeti ellenőrzési programokat az állat-egészségügyi kiadásokról szóló, 2009. május 25-i 2009/470/EK tanácsi határozatnak ([1]) megfelelően társfinanszírozásra nyújtották be. Az e rendelet mellékletében szereplő technikai jellegű módosítások a tagállamokban közvetlenül alkalmazandók. Ennek eredményeként a Bizottságnak nem kell újra jóváhagynia az e rendeletet végrehajtó nemzeti ellenőrzési programokat. Átmeneti időszakra ezért nincs szükség.

(11) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság véleményével, és sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem ellenezte őket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az uniós célkitűzés

(1) A 2160/2003/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett, a brojlercsirkékben előforduló *Salmonella enteritidis* és *Salmonella typhimurium* előfordulási gyakoriságának csökkentésére irányuló uniós célkitűzés (a továbbiakban: uniós célkitűzés) szerint 2011. december 31-ig 1 %-ra vagy az alá kell csökkenteni a *Salmonella enteritidis*-szel és *Salmonella typhimurium*-mal fertőzött brojlerállományok éves maximális számarányát.

A *Salmonella typhimurium* monofázisos törzseit illetően az uniós célkitűzést ki kell terjeszteni az ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄ antigén-összetételű szerotípusokra.

(2) Az uniós célkitűzés elérésének ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati programot (a továbbiakban: vizsgálati program) a melléklet tartalmazza.

2. cikk

Az uniós célkitűzés felülvizsgálata

A Bizottság a vizsgálati program, valamint a 2160/2003/EK rendelet 4. cikke (6) bekezdésének c) pontjában megállapított kritériumok szerint összegyűjtött információk figyelembevételével felülvizsgálja az uniós célkitűzést.

([1]) HL L 155., 2009.6.18., 30. o.

▼B

3. cikk

A 646/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezése

A 646/2007/EK rendelet hatályát veszti.

A hatályon kívül helyezett rendeletre való hivatkozásokat erre a rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni.

4. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

▼B

MELLÉKLET

Az 1. cikk (2) bekezdésében említett, az uniós célkitűzés elérésének ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati program

1. MINTAVÉTELI RENDSZER

A mintavételi rendszer tartalmazza a 2160/2003/EK rendelet 5. cikkében előírt nemzeti ellenőrzési programok keretében a *Gallus gallus* fajba tartozó összes brojlerállományt (a továbbiakban: brojlerállományok).

2. A BROJLERÁLLOMÁNY FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE

2.1. **A mintavétel gyakorisága**

a) Az élelmiszeripari vállalkozók a levágás előtti három héten belül minden brojlerállományból mintát vesznek.

Az első albekezdésben megállapított mintavételi kötelezettség sérelme nélkül az illetékes hatóság előírhatja, hogy a több brojlerállománnyal rendelkező gazdaságokban az élelmiszeripari vállalkozók minden mintavételi körben legalább egy brojlerállományból vesznek mintát, amennyiben:

i. a gazdaság összes állományában csoportos mozgatást („all in/all out” rendszer) alkalmaznak;

ii. valamennyi állományt ugyanúgy nevelik;

iii. valamennyi állomány etető- és itatóberendezése közös;

iv. a gazdaságban található valamennyi állományból legalább az utóbbi hat mintavételi körben vizsgálták a *Salmonella* spp. előfordulását az első albekezdésben meghatározott mintavételezési rendszernek megfelelően, és az illetékes hatóság minden állományból legalább egy mintavételi körben vett mintát;

v. a *Salmonella enteritidisre* vagy a *Salmonella typhimuriumra* vonatkozó, az első albekezdés és a b) pont szerinti vizsgálatok eredménye minden esetben negatív volt.

Az ebben a pontban meghatározott mintavételezési kötelezettség sérelme nélkül ha a brojlercsirkéket már legalább 81 napig nevelték, vagy a 889/2008/EK bizottsági rendelet ([1]) értelmében az ökológiai brojlertenyésztés alá tartoznak, az illetékes hatóság engedélyezheti a levágás előtti hat héten belüli mintavételezést.

b) Az illetékes hatóság minden évben az 5 000 egyeddel rendelkező gazdaságok 10 %-ának legalább egy brojlerállományából mintát vesz. A mintavételt kockázati alapon minden alkalommal végre kell hajtani, ha az illetékes hatóság szükségesnek tartja.

Az illetékes hatóság által elvégzett mintavétel helyettesítheti az a) pontban előírt, az élelmiszer-ipari vállalkozó általi mintavételt.

([1]) HL L 250., 2008.9.18., 1. o.

▼B

2.2. **Mintavételi jegyzőkönyv**

2.2.1. *Általános útmutató a mintavételhez*

Az illetékes hatóság vagy az élelmiszeripari vállalkozó biztosítja, hogy a mintavételt szakképzett személyek végezzék.

Legalább két pár csizmatampon segítségével kell mintát venni. A csizmatampont fel kell húzni a csizmára, és a mintavételhez a baromfiólat körbe kell járni. Az egyik brojlerállományhoz használt tampont egy mintához hozzá lehet adni.

A csizmatampon felhúzása előtt a felületét meg kell nedvesíteni a következő módon:

a) maximális kinyerést biztosító oldószer alkalmazásával (0,8 % nátriumklorid, 0,1 % pepton steril ionmentes vízben),

b) fertőtlenített víz alkalmazásával,

c) a 2160/2003/EK rendelet 11. cikke (3) bekezdésében említett nemzeti referencialaboratórium által jóváhagyott más oldószer alkalmazásával vagy

d) egy tartályban autoklávozva az oldószerekkel együtt.

A csizmatamponok benedvesítésének módja az, ha felhúzás előtt folyadékot öntünk beléjük, vagy oldószeres tartályban felrázzuk őket.

Gondoskodni kell arról, hogy a levett mintában az ól valamennyi része arányosan szerepeljen. Minden csizmatampon-párnak az ól területének kb. 50 %-át kell lefednie.

A mintavétel befejezésekor a csizmatamponokat óvatosan kell lehúzni a csizmáról úgy, hogy a rátapadó anyagot ne távolítsák el. A csizmatamponokat ki kell fordítani, hogy a minta a tamponokon maradjon. A tamponokat egy tasakba vagy edénybe kell tenni, és címkével kell ellátni.

Az illetékes hatóság előírhatja a minták minimális számának növelését a reprezentatív mintavétel biztosítása érdekében, a járványügyi paraméterek – azaz az állomány eloszlása vagy mérete, a biobiztonsági feltételek – eseti vizsgálata alapján.

Ha az illetékes hatóság jóváhagyja, egy pár csizmatampon-minta az egész ólban fellelhető különféle helyekről származó, láthatóan porral fedett felületről vett, 100 g pormintával is helyettesíthető. Pormintát egy vagy több megnedvesített szövettampon segítségével is le lehet venni összesen legalább 900 cm^2 felületről, az egész baromfiólon belül több helyről. Ügyelni kell arra, hogy minden tampon mindkét oldalát alaposan befedje a por.

2.2.2. *Bizonyos típusú gazdaságokra vonatkozó konkrét előírások*

a) Szabadtartású brojlerállományok esetében csak az ólon belül kell mintát gyűjteni.

b) A legfeljebb 100 brojlerből álló állományok esetében ha az ólhoz helyhiány miatt nem lehet hozzáférni, és ezért csizmatamponok nem használhatók a körbejáráshoz, ezek helyettesíthetők ugyanilyen, porhoz használatos, kézzel húzott szövettamponokkal is. Ilyen esetben a tampont friss bélsárral szennyezett felületekhez dörzsölik, illetve amennyiben ez nem lehetséges, a célnak megfelelő más bélsár-mintavételi módszert alkalmaznak.

▼B

2.2.3. *Az illetékes hatóság általi mintavétel*

Az illetékes hatóság szükség esetén további vizsgálatok és/vagy dokumentumok ellenőrzésének elvégzésével megbizonyosodik arról, hogy az eredmények antimikrobák vagy baktériumok növekedését gátló más anyagok jelenléte miatt nem változnak meg.

Amennyiben a *Salmonella enteritidis* és a *Salmonella typhimurium* jelenlétét nem mutatják ki, de antimikrobiális készítményeket vagy a baktériumok szaporodását gátló hatást igen, az 1. cikk (2) bekezdésében említett uniós célkitűzés elérésének érdekében a brojlerállomány fertőzött állománynak tekintendő.

2.2.4. *Szállítás*

A mintákat a mintavételt követően haladéktalanul expressz küldeményként vagy futárszolgálattal kell elküldeni a 2160/2003/EK rendelet 11. és 12. cikkében említett laboratóriumokba. A szállítás közben nem érheti a mintákat 25°C-nál magasabb hő és napsütés.

Ha a mintákat a mintavétel után 24 órán belül nem lehet elküldeni, hűtőszekrényben kell tárolni őket.

3. LABORATÓRIUMI VIZSGÁLAT

3.1. **A minták előkészítése**

A laboratóriumban a mintákat hűtve kell tárolni a vizsgálatig. A vizsgálatot a beérkezéstől számított 48 órán belül és a mintavételtől számított négy napon belül meg kell kezdeni.

A pormintákat külön kell vizsgálni. Az illetékes hatóság azonban úgy is dönthet, hogy vizsgálat céljából egyesíti őket a csizmatampon-mintával.

A mintát meg kell keverni, hogy a víz teljesen átitassa, és a 3.2. pontbeli kimutatási módszer használatával folytatni kell a minta kitenyésztését.

A két pár csizmatampon-mintát gondosan ki kell csomagolni – elkerülve a hozzátapadt bélsár leválását –, egyesíteni kell, és szobahőmérsékletre előmelegített 225 ml pufferolt peptonvízbe (BPW) kell helyezni, vagy a 225 ml oldószert közvetlenül a két pár csizmatamponhoz kell adni abban a tárolóedényben, amelyben a laboratóriumba beérkeztek.

A csizmatampont teljesen merítsük bele a pufferolt peptonvízbe, hogy elegendő folyadék vegye körül a mintát ahhoz, hogy a szalmonella leváljon a mintáról. Szükség esetén több pufferolt peptonvíz is hozzáadható.

Amennyiben megegyezés születik a szalmonella kimutatására szolgáló bélsár előkészítésére vonatkozó EN/ISO szabványokról, adott esetben ezek lépnek az ebben a pontban ismertetett, a minták előkészítésével kapcsolatos rendelkezések helyébe.

3.2. **Kimutatási módszer**

A *Salmonella* spp. kimutatása a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) az „Élelmiszerek és takarmányok mikrobiológiája – Horizontális módszer a *Salmonella* spp. kimutatására. – D. melléklet 1. módosítás: A *Salmonella* spp.-nek az állati bélsárban, valamint az elsődleges termelés szintjén vett környezeti mintákban történő kimutatása.” című EN/ISO 6579. szabványának 1. módosítása szerinti módszerrel történik.

3.3. **Szerotipizálás**

Az illetékes hatóságok által vett minden pozitív mintából legalább egy izolátumot szerotipizálni kell a jelenlegi White-Kaufmann-Le Minor módszer szerint.

▼B

Az élelmiszer-ipari vállalkozóknak gondoskodniuk kell róla, hogy mindegyik izolátum esetében legalább ki legyen zárva, hogy a *Salmonella enteritidis* vagy a *Salmonella typhimurium* szerotípusához tartoznak.

3.4. **Alternatív módszerek**

Az élelmiszer-ipari vállalkozó kezdeményezésére vett minták esetében az e melléklet 3.1., 3.2. és 3.3. pontjában előírt mintaelőkészítési módszerek, kimutatási módszerek és szerotipizálás helyett használhatók a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 11. cikkében előírt vizsgálati módszerek, amennyiben azokat az EN/ISO 16140 szabványnak megfelelően validálják.

3.5. **A törzsek tárolása**

Az illetékes hatóságnak biztosítania kell, hogy évente, ólanként, a hatósági ellenőrzés részeként végzett mintavételből származó releváns szalmonella-szerotípusok legalább egy izolált törzsét – a törzsek épségét a vizsgálat napjától számított legalább két évig biztosító, szokásos tenyészettárolási módszert alkalmazva – tárolják későbbi fágtipizáláshoz és az antimikrobiális rezisztencia vizsgálatához.

Az illetékes hatóság dönthet úgy is, hogy az élelmiszer-ipari vállalkozók által végzett mintavételből származó izolátumokat későbbi fágtipizáláshoz és az antimikrobiális rezisztencia vizsgálatához szintén tárolni kell, hogy ezeket az izolátumokat a 2007/407/EK bizottsági határozat ([2]) 2. cikkével összhangban meg lehessen vizsgálni.

4. EREDMÉNYEK ÉS JELENTÉS

4.1. **Az előfordulás kiszámítása az uniós célkitűzés igazolása céljából**

Az uniós célkitűzés elérésének igazolása céljából egy brojlerállományt fertőzöttnek kell tekinteni, ha a (vakcinatörzstől eltérő) vizsgált *Salmonella enteritidist* és *Salmonella typhimuriumot* kimutatták az állományban.

Függetlenül a mintavételi és vizsgálati műveletek számától, a fertőzött állományokat körönként csak egyszer kell számításba venni, és csak a kimutatás első évében kell jelentést készíteni róluk.

4.2. **Jelentéstétel**

A jelentés a következőket tartalmazza:

a) a brojlerállományok száma összesen, amelyeket a jelentés tárgyéve során legalább egyszer megvizsgáltak;

b) az adott tagállamban bármelyik szalmonella-szerotípus tekintetében pozitív állományok száma összesen;

c) a *Salmonella enteritidis* and *Salmonella typhimurium*, ideértve a ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄ antigén-összetételű törzseket is, tekintetében legalább egyszer pozitív brojlerállományok száma;

d) mindegyik szalmonella-szerotípus vagy azonosítatlan szalmonella (nem tipizálható vagy nem szerotipizált izolátumok) tekintetében pozitív brojlerállományok száma.

([1]) HL L 165., 2004.4.30., 1. o.
([2]) HL L 153., 2007.6.14., 26. o.

▼B

Az információkat a mintavételhez elkülönítve, az általános nemzeti szalmonella-ellenőrzési programon belül a 2.1. a) és b) pontnak megfelelően, az élelmiszer-ipari vállalkozó mintáját a 2.1. a) pontnak megfelelően és az illetékes hatóságok mintáját a 2.1. b) pontnak megfelelően kell elküldeni.

A vizsgálatok eredményeit a 853/2004 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) II. mellékletének III. szakasza értelmében élelmiszerláncra vonatkozó, releváns információknak kell tekinteni.

Minden egyes megvizsgált brojlercsirke-állományról legalább az alábbi információkat kell az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátani:

a) a gazdaság egyedi hivatkozási száma,

b) az ól egyedi hivatkozási száma,

c) a mintavétel hónapja.

Az eredményeket és a további vonatkozó információkat a 2003/99/EK irányelv ([2]) 9. cikke (1) bekezdésében előírt, a tendenciáról és forrásokról szóló jelentés részeként jelenteni kell.

Az élelmiszer-ipari vállalkozó indokolatlan késedelem nélkül értesíti az illetékes hatóságot a *Salmonella enteritidis* és a *Salmonella typhimurium* megerősített kimutatásáról. Az élelmiszer-ipari vállalkozó felkéri a vizsgálatot végző laboratóriumot, hogy megfelelően járjon el.

([1]) HL L 226., 2004.6.25., 22. o.
([2]) HL L 325., 2003.12.12., 31. o.